

Selimiye Camii

Sultan ikinci Selîm Han tarafından büyük Türk mîmârı Mîmâr Sinân'a, Edirne'de yaptırılan meşhur câmi. İnşâasına 1568'de başlanıp, 1575'de tamamlandı. Çevresinde bir de külliye yapılmıştır. Külliyesi ile birlikte 28.500 m²'lik bir sahayı kaplar.

Mîmâr Sinân, bu câminin yapımına nasıl başladığını şöyle anlatır: "Sultan Selîm Han, Edirne'yi çok severlerdi. Bu şehirde büyük bir câmi yaptırmak arzusu ile buyurdular ki: "Öyle bir câmi inşâ edesin ki, dünyâ durdukça ayakta kalacak, her göreni hayranlığa götürecektir ve yer yüzünde bir eşi olmayacaktır!" Ben de gidip çalışmaya başladım."

Mîmâr Sinân, Selimiye Câmii'ni yapmaya başladığı zaman 80 yaşına basmıştı. Çeşitli denemelerden sonra, bütün Türk mimarisinin ve kendisinin o zamana kadar ortaya koyduğu gelişmeleri değerlendirerek, bunların toplu bir ifâdesi olan Selimiye Câmii'ni yapmıştır. Hattâ kalfalık eseri olarak gördüğü İstanbul Süleymâniye Câmii'nden sonra, Selimiye'ye "ustalık eserim" demiştir.

Çok uzaklardan bakılınca, câmi, önce her biri 71 metre boyundaki dört minaresi ile göze çarpar. Yaklaştıkça, minareler kubbe ile ahenkli bir bütün hâline gelir. Üçer şerefeli minarelerden revaklı avlunun iki köşesindeki iki minareye iç içe yerleştirilmiş üç ayrı merdivenle çıkılır. Birinci merdiven, birinci şerefe ile üçüncü şerefeye ulaşır. İkinci merdiven, ikinci şerefe ile üçüncü şerefeye, üçüncü merdiven ise, üçüncü şerefeye çıkar, birinci ve ikinci şerefeye açılmaz. Arka kısımdaki diğer iki minare ise tek merdivenlidir. Dört minarenin dördü de aynı kalınlıktadır.

Mermerden yapılmış minber, işçiliğindeki incelik, yükseklik, büyüklük ve güzellik bakımından diğer eserleri geride bırakır. Mihrâb kısmındaki duvarlar, minberin arkası ve külahı ile bütün alt kat pencerelerin alınlıkları parlak bir çini dekoru ile kaplanmıştır. Üst kısımda, lâcivert zemin üzerine iri beyaz harflerle Bekara sûresinin son âyetleri ve Fâtiha sûresi yazılıdır. Mihrâb kısmının sol tarafındaki, hünkâr mahfili göz alıcı zengin çinilerle hemen dikkati çeker. Sonradan kesilip, yerlerine konmuş gibi görünen bu hünkâr mahfilindeki çiçekli ve meyveli İznik çinileri, her mevsim bahar havası verirler. 1878 yılında Rusların Edirne'yi işgali sırasında, Rus generali Skoblef, o bölüm çinilerini sökerek Rusya'ya götürdü. Onun işlediği san'at cinayeti, gelecek nesillere onların yüz karası olarak devamlı intikâl edecektir.

Selimiye'nin önünde revaklarla çevrili câzib bir avlu ile, ortasında mermerden itinâ ile işlenmiş on iki köşeli çok güzel bir şadırvan bulunmaktadır. Son cemâat yeri revakları, avlu revaklarından daha yüksek ve ortadaki kubbesi de yivlidir. Yukarısı mukarnaslarla süslü olan mermerden cümle kapısının, sadeliği içinde muhteşem bir hâli vardır. Taş duvarlarla çevrili geniş dış avlu içinde yer alan Dârüssıbyân, Dârülkurrâ (Kur'ân-ı kerîm ilimlerinin öğretildiği yer), Dârülhadîs, medrese çevreleri ki, bunların hepsi imâret ile birlikte bir külliye meydana getirir.

Selimiye Câmii, Osmanlı medeniyetinin en güzel alâmeti ve Osmanlı mimarisinde mühendislik bakımından en eşsiz eserdir. Dört kademe hâlinde, aşağıdan yukarıya doğru, yükselen ve değişik renkli taşlar ve açıklıkları ile zenginleşen bu âbide; büyüklük, yükseklik, topluluk, ışık nisbetlerindeki ahenk bakımından yeryüzünün sayılı şaheserlerinden biridir. Hattâ Enest Diez adındaki bir yabancı uzman; "Selîmiye, büyüklük, yükseklik, topluluk, ışık etkisi bakımından yeryüzündeki bütün yapılardan üstündür" demektedir.

Kaynak: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi